

Мельничук Дмитро Русланович,
викладач кафедри теорії та
методики фізичного виховання
(Житомирський державний
університет імені Івана Франка)

Толерантність як невід'ємна особистісна якість майбутнього вчителя фізичної культури.

Сьогодні перед вищою освітою постає досить складне завдання – формування особистості гуманістичного типу, справжнього інтелігента, здатного не тільки професійно, а також творчо й цілісно підходити до розв'язання завдань соціального й фахового змісту. На нашу думку, процес формування толерантності як невід'ємної особистісної якості майбутнього вчителя фізичної культури може стати пріоритетним завданням сучасної вищої освіти.

Слово "толерантність" має латинське походження. У римлян *tolerantia* означало терпіння, покірність. В англійській мові толерантність означає "готовність і здатність без протесту сприймати особистість або річ", у французькій – "повагу до волі іншого, його наряду думок, поведінки, політичних і релігійних поглядів". У китайській мові бути толерантним означає "дозволяти, допускати, виявляти великодушність стосовно інших", в арабській – "прощення, полегкість, м'якість, поблажливість, жаль, прихильність, терпіння", в перській – "терпіння, терпимість, готовність до примирення". Ідея толерантності виникла в середньовіччі в результаті осмислення наслідків релігійних конфліктів [1, с. 163]

У педагогіці толерантність – це не лише моральний громадянський обов'язок педагога, але й умова продуктивної взаємодії, адже саме від того, наскільки принцип толерантності реалізований, залежить рівень досягнення злагоди у педагогічному та учнівському колективах, а також, ефективність всього навчально-виховного процесу.

Дотримання вчителем фізичної культури в професійній діяльності толерантних установок сприяє створенню для усіх учасників навчально-виховного процесу комфортних умов взаємодії, нейтралізації агресивних, конфліктних взаємин. У той же час, це показник особистісного рівня вчителя, готового збагачувати і вдосконалювати свій професійний рівень, характер і стиль поведінки шляхом контактів з іншими поглядами і практичними діями. Толерантність є ознакою впевненості вчителя фізичної культури в своїх позиціях, конкурентоздатності та конкурентоспроможності. Це відсутність страху порівняння з іншими колегами, страху втрати особистої унікальності, відкритість до змін, до наставництва, вміння завжди бачити свої точки росту і шляхи особистого зростання. В той же час, варто зважати на те, що серед чинників формування толерантності наявні зовнішні та внутрішні впливи: об'єктивні зовнішні умови існування індивіда або соціальної групи, котрі в кожному окремому випадку відіграють свою роль. А також, індивідуально-психологічні особливості, її природна здатність до адаптації, схильність до терпимості і порозуміння [2].

Професіоналізм вчителя фізичної культури виявляється в готовності й умінні використовувати наявні знання на практиці, вирішувати безліч педагогічних задач; у виробленні норм поведінки; у готовності до співробітництва з учнями та батьками, колегами; емоційній контактності, що виявляється в чуйності, здатності до співпереживання; у високому рівні емоційної стабільності, педагогічної толерантності в різних конфліктних ситуаціях [3, с. 212].

Високий рівень професійної майстерності досягається педагогом, якщо у нього виникає і здатна реалізуватися потреба у професійному саморозвитку, самовдосконаленні, якщо він виявляє мотиваційно-ціннісне ставлення до педагогічної діяльності, має високий рівень толерантності, здатність до вольової саморегуляції, самоорганізації, самоконтролю.

Отже, пріоритетним завданням теорії освіти стає визначення шляхів та засобів формування толерантності як особистісної складової майбутніх учителів фізичної культури. Сучасні вчителі фізичної культури повинні володіти вміннями толерантної взаємодії в різних життєвих та професійних ситуаціях.

Список використаних джерел та літератури:

1. Веретенко Т., Долгополова Я. Толерантність у професійній підготовці майбутніх учителів // Педагогіка і психологія професійної освіти. – Львів. – 2002. – № 4. – 266 с.
2. Толерантність як професійна компетентність педагогів та умов формування громадських цінностей у молоді / Києнко-Романюк Лариса Анатоліївна // Режим доступу до статті: www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pspo/2010_29_1/Kienko27.pdf
3. Веретенко Т., Долгополова Я. Толерантність у професійній підготовці майбутніх учителів // Педагогіка і психологія професійної освіти. – Львів. – 2002. – № 4. – 266 с.